

Helsingin Urkukesän konsertti

KE | ON 31.7.2024 KL 19

Johanneksen kirkko

Johanneskyrkan

St. John's Church

Helsingfors Orgel- sommar konsert

**SOFIA LINDROOS &
ANNA MARIA BÖCKERMAN**
laulu | sång | vocals

**WILLIAM HÄGGBLOM &
DAG-ULRIK ALMQVIST**
urut & laulu | orgel & sång |
organ & vocals

HELSINGFORS

ORGELSOMMAR

KÄSIOHJELMA | PROGRAM

2024

OHJELMA | PROGRAM

AVE MARIA Invitatorium, Feria Quinta ad Matutinum
Saint Birgitta (ab. 1303-1373) and Petrus of Skänninge (d. 1378)

OTTO OLSSON Variations on the Dorian plainsong Ave maris stella Op. 42
(1879–1964)

AVE MARIS STELLA Hymnus, Feria Quinta ad Vesperas

O MARIA, DIGNISSIMUM VEHICULUM Responsorium Prolixum,
Dominica ad Nocturnum

URKUIMPROVISAATIO | ORGELIMPROVISATION | ORGAN IMPROVISATION

SIS TU ÆETERNE Antiphona, Feria Secunda ad Laudes,

O I VILKET HÄRLIGT LJUS (O LUCE CHORUSCAS)
Hymnus, Sabbato ad Vesperas
Swedish translation by Tryggve Lundén

URKUIMPROVISAATIO | ORGELIMPROVISATION | ORGAN IMPROVISATION

MARIA, MARIA Antiphona, Sabbato ad Vespera

LUMEN VERUM Antiphona, Feria Tertia ad Completorium
Nunc dimittis (Luke 2:29-32)

ROSA RORANS BONITATEM Antiphon by Nicolaus Hermannis
(ca. 1325-1391)

URKUIMPROVISAATIO | ORGELIMPROVISATION | ORGAN IMPROVISATION *GAUDE BIRGITTA!*

GAUDE BIRGITTA Antiphon by Birger Gregerson (1327-1381)

IN PACE PATRIS ÆTERNI Responsorium Breve, Feria Sexta ad
Completorium

Sofia Lindroos & Anna Maria Böckerman, laulu | sång | vocals
William Häggblom & Dag-Ulrik Almqvist, urut & laulu | orgel & sång |
organ & vocals

Illan ohjelmasta | Om programmet | About the program

Gaude Birgitta! – Iloitse Birgitta! – Rejoice Birgitta!

Birgitta Birgerintytär syntyi aatelisperheeseen Uplannissa, Ruotsissa v. 1303 ja kuoli Roomassa 23.7.1373. Vadstenassa juhlitaan joka vuosi hänen taivaallista syntymäpäiväänsä 23.7. Birgitta oli aikanaan Euroopan vaikutusvaltaisimpia naisia. Hänen molemmat vanhempansa olivat Ruotsin tunnetuimmista laamannisuvuista, ja esivanhemmilla oli yhteyksiä niin kuningashuoneeseen kuin kirkon mahtimiehiin. Täytettyään 40 vuotta Birgitta alkoi nähdä yhä enemmän ilmestyksiä. Näyt, joissa sekä Kristus että Maria puhuivat juuri hänelle, innoittivat Birgitan perustamaan uuden luostarisääntökunnan (Ordo Sanctissimi Salvatoris).

Birgitta loi yhdessä Petrus Skänningeläisen (Petrus Olovssonin) kanssa 1350-luvulla Cantus sororumin (Sisarten laulut), Neitsyt Marian liturgian, jota seuraten ylistyslaulut kaikuivat birgittalaisluostareissa kaiken päivää. Tärkeimpiin Birgitan kirjoituksiin kuuluu Enkelisaarna, jossa hän on kirjannut, mitä Kristuksen lähettämä enkeli hänelle saneli. Teksteistä muodostui kaksikymmentäyksi lukukappaletta, joita resitoitiin aamuyön matutinum-palveluksissa, ja niissä oli seitsemän aihetta, yksi joka viikonpäivälle. Liturgiassa koko pelastushistoria esitellään järjestelmällisesti Neitsyt Marian näkökulmasta. Viikon aluksi tutkitaan Mariaa, jota ei vielä ole luotu, suhteessa luomattomaan maailmaan sekä Kolminaisuuteen, enkeleihin ja Vanhan testamentin profeettoihin ja patriarkkoihin. Keskiviihköstä lähtien kuljetaan Marian mukana verraten häntä aamuruskoon ja tähteen, joka synnyttäisi Kristus-aurion. Viikon lopulla käsitellään Kristuksen kärsimystä ja äidin myötätuntoa ennen kuin Kristus astuu taivaaseen ja Mariakin otetaan sinne.

Illan konsertti avataan tutuilla sanoilla Luukkaan evankeliumista "Terve Maria, armoitettu, Herra sinun kanssasi.", myös "Enkelin tervehdys". Viikon syklin viides päivä käsittelee Kristuksen syntymää ja lyhyt invitorio on päivän ensimmäinen laulu. Tradition mukaan psalmeilla on keskeinen rooli hetki-palveluksessa. Antifoni kehystää psalmia, johon se liittyy ja sen tehtävä on valottaa päivän liturgista aihepiiriä. Konsertissa esitetyt antifonit katsotaan birgittiiniläisiksi. Servatiuksen mu-

kaan Maria, Maria on mitä todennäköisemmin Petrus Skänningeläisen käsialaa. Tryggve Lundén (1917–92) oli ruotsalainen kirjallisuuden ja uskonnonhistorian tutkija ja kuulemme hänen metrisen käännöksensä O luce choruscas-hymnistä. Ensimmäisen päivän suuri responsorio O Maria, dignissimum vehiculum toimii toisen lukukappaleen vastausmusiikkina. Mariaa verrataan lukukappaleessa Noan arkkiin, eli Jumalan asuinpaikaksi. Marian osuus pelastushistoriassa korostetaan Cantus sororumissa. Lumen verum ympäröi Simeonin kiitosvirren (Luuk. 2:29–32) jonka hän lausui, kun oli nähnyt Jeesuksen temppelissä ja tunnistanut Messiaaksi.

Urkumusiikki ja improvisointi ovat aina soittimen synnystä ennen ajanlaskun alkua tähän päivään asti olleet läheisesti kytköksissä. 1000-luvulta 1600-luvulle alkoivat urut yhä enemmän yleistymään Euroopan katedraaleissa soittimena ja sai ajan saatossa yhä tärkeämmän roolin jumalanpalvelusten liturgiassa. Urkuja voitiin käyttää sekä vuorotellen (Alternatim) kuoron kanssa, että laulustemmojen tukena tai korvaajana. Alternatim-käytännössä urkureiden välisoitot olivat usein improvisoituja.

Länsimainen taidemusiikkikulttuuri on siitä poikkeuksellinen, että siinä improvisointi on jäänyt niin suuressa määrin taka-alalle, ettei klassisesti koulutetulta muusikolta olla enää edellytetty kykyä improvisoida sitten 1800-luvun puolivälin. Improvisointitaito oli kuitenkin muusikkouden perusedellytys länsimaisessa taidemusiikissa vielä 1700-luvulle asti soittimesta riippumatta, mutta hiljalleen esityskonventiot ja sävellyskulttuuri alkoivat asettaa nuottikuvan kaiken muun musiikin tekemisen ylle ja sen seurauksena ei ole enää lainkaan itsestään selvää, että klassisen koulutuksen käynyt muusikko osaisi välttämättä improvisoida. Improvisointitaito säilytti kuitenkin edelleen asemansa kansanmuusikoiden ja myöhemmin jazz- ja rock-muusikoiden parissa sekä myös urkureiden työkalupaljetissa.

Urkureiden improvisointitaidon säilymiseen voidaan löytää useita syitä; Urut ovat orkesteriin verrattavissa oleva soitin, jolla yhden soittajan on mahdollista tuottaa improvisoiden monitasoisia musiikkia, tavalla joka olisi isolla orkesterilla mahdotonta. Urut eivät myöskään ole standardisoitu soitin, vaan niiden sointi ja soittotekniset ominaisuudet vaihtelevat soittimesta toiseen, välillä hyvinkin voimakkaasti, ja tämän ansiosta on urkurin lähestulkoon aina pakollista tulkita nuottikuvaa eri tavalla soittimesta riippuen. Tämän lisäksi liturgiset käytännöt

messussa edellyttävät usein musiikin keston joustavuutta, kuten esimerkiksi ehtoollisen jakamisen aikana, jonka kesto saattaa vaihdella kävijämäärästä riippuen. Tällöin ammattitaitoisen urkurin on hyvä kyetä tyylinmukaisesti venyttää tai lyhentää ehtoollismusiikkia tilanteen mukaan, olematta sidottuna valmiiksi nuotinnettuun musiikkiin.

Urkuimprovisointi on kehittynyt aikojen saatossa samoja tyyli-iratoja pitkin, kuin muukin taide- ja kirkkomusiikkikulttuuri. Renessanssi- ja barokkikauden parhaat urkurit hallitsivat aikansa vallitsevan polyfonisen sävellystyylin niin hyvin sekä teoreettisesti että lihasmotorisesti, että saattoivat improvisoida miltei harkitusti samaan tyyliin sävelletyn kuuloisia teoksia. Ranskalaisromanttisella kaudella kehitettiin urkuihin runsaasti lisää sointivärejä ja olennainen lisäominaisuus, paitutuskappi, jolla urkuri kykeni tuottamaan crescendoja ja diminuendoja. Länsimaisen taidemusiikkikulttuurin konventioiden pirstaloiduttua voi improvisointi nykystandardeilla pitää sisällään mitä tahansa mahdollisia tyyli-irajeja ja ammentaa niin taidemusiikista kuin jazzista, kansanmusiikista tai länsimaiden ulkopuolisista musiikkikulttuureista.

Illan konsertissa improvisaatiot kytkeytyvät niin keskiaikaisten birgittalaulujen musiikillisiin teemoihin kuin teksteihinkin ja hakevat vaikutteita keskiaikaisessa musiikissa läsnä olevasta modaalisuudesta, mutta muistakin elementeistä. Improvisaatioiden hauskuus piilee siinä, ettei niiden sisältöä aina voi ennustaa. Niin soittajan tunnetilat kuin sormien ajoittain tiedostomattomat liikkeet johtavat usein seuraavaan ajatukseen, josta kappale löytää seuraavan taitteensa.

Konsertin lopuksi kuullaan pari tunnettua 1300-luvun lopussa Birgitan kunniaksi sävellettyä laulua. Rosa rorans löytyy Linköpingin piispan Nicolaus Hermannisin Pyhän Birgitan hautausmessusta.

Gaude Birgitta on antifoni Birger Gregersonin messusta Birgitan muistoksi. Laulut lauletaan perinteisesti vuosittain Vadstenan juhllallisuuksissa. Enemmän tietoa birgittalauluista löytyy sivustosta: www.birgittasang.fi.

*Sofia Lindroos ja William Häggblom
sisältää Valter Maasalon käännöksiä*

Lundén, Tryggve 1976 a/b. Den heliga Birgitta och den helige Petrus av Skänninge

Officium parvum beate Marie Virginis. Vår Frus tidegård I/II. Acta Universitatis Upsaliensis, Studia Historico-Ecclesiastica Upsaliensia 27–28.

Salmesvuori, Päivi 2012. Birgitta – från adelsjungfru till kosmopolit. Heliga Birgitta – Europas skyddshelgon, Päivi Setälä & Eva Ahl-Waris (toim.). Alkup. Pyhä Birgitta – Euroopan suojeluspyhimys, Otaava 2003, Tukholma: Societas Sanctae Birgittae.

Servatius, Viveca (1990). Cantus sororum. Musik- und liturgiegeschichtliche Studien zu den Antiphonen des birgittinischen Eigenrepertoires. Acta Universitatis Upsaliensis. Studia musicologica Upsaliensia. Nova series 12.

Vuori, Hilikka-Liisa 2012. Det sjungande klostret. Heliga Birgitta – Europas skyddshelgon, Päivi Setälä & Eva Ahl-Waris (toim.). Alkup. Pyhä Birgitta – Euroopan suojeluspyhimys, Otaava 2003, Tukholma: Societas Sanctae Birgittae.

Birgitta Birgersdotter föddes år 1303 i en adelsfamilj i Uppland i Sverige och dog i Rom 23.7.1373. Hon var på sin tid en av Europas mest inflytelserika kvinnor. Genom bägge föräldrar tillhörde hon Sveriges mest kända lagmansätter, och i släkten fanns kopplingar både till kungen och till högt uppsatta inom kyrkan. Varje år ordnar Societas Sanctae Birgitta festligheter i Vadstena till minne av Birgittas Himmelska födelsedag den 23.7. I 40-årsåldern började Birgitta få allt flera uppenbarelser. Visionerna, i vilka både Kristus och Maria talade direkt till henne, inspirerade Birgitta att grunda en ny klosterorden (Ordo Sanctissimi Salvatoris).

Heliga Birgitta och Petrus av Skänninge skapade tillsammans Cantus sororum (Systrarnas sång) enligt vilken lovsången ljöd dagarna i ända i birgittinerklostret. Till de viktigaste delarna författade av Birgitta hör Ängelns predikan, även kallad Ängelns diktamen eftersom Birgitta skrev ner vad en ängel på Kristi uppdrag dikterade för henne. De tjugoen, av Petrus till latin översatta läsestyckena, reciterades under morgonnattens matutin och innehöll sju teman, ett för varje veckodag.

Dessa utgjorde utgångspunkten för Petrus då han skapade den nya tidegården. Liturgin ger en systematisk framställning av hela frälsningshistorien ur Jungfru Marias perspektiv. Den utreder i början av veckan den ännu inte skapade Maria i relation till den oskapade världen och Treenigheten, änglarna samt Gamla testamentets profeter och patriarker. Från onsdagen framåt följer vi med Maria som liknas vid morgonrodnaden och stjärnan som skall föda solen Kristus. Slutet av veckan handlar om Kristi lidande och moderns medlidande före Kristi himmelsfärd och Marie upptagning till himlen.

“Hell dig Maria, full av nåd. Herren är med dig” är ängeln Gabriels hälsning till Maria med budskapet om att hon ska föda Kristus. Invitatoriet med dessa hälsningsord inleder den femte dagen som har temat Kristi födelse. Psaltarpsalmerna har en central position i tidegården. En antifon inramar den psalm den är kopplad till och dess uppgift är att belysa dagens liturgiska tema. Antifonerna som framförs i kvällens konsert anses vara birgittinska. Enligt Servatius är Maria, Maria sannolikt Petrus av Skänninges egen komposition. Tryggve Lundén (1917–92) var en känd litteratur- och religionshistoriker och vi hör hans metriska översättning av hymnen *O luce choruscas*. Första dagens stora responsorium *O Maria dignissimum vehiculum*, fungerar som svar till den andra läsningen. Maria jämförs med Noaks ark och är den perfekta boningen för Gud själv. Marias andel i frälsningshistorien som Kristi medhjälpare betonas i *Cantus sororum*. *Lumen verum* inringar Simeons lovsång (Luk.

2:29-32). Han hade fått se Jesusbarnet i templet och bekände att världen nu fått skåda frälsningen.

Orgelmusik och improvisation har alltid varit nära sammankopplade från instrumentets tillkomst före vår tideräkning till idag. Från 1000-talet till 1600-talet började orglar bli allt vanligare i Europas katedraler och fick med tiden en allt viktigare roll i gudstjänstens liturgi. Orgeln kunde användas både växelvis (*Alternatim*) med kören samt som stöd eller ersättning för sångstämmor. I *Alternatim*-praxis var organisternas mellanspel ofta improviserade.

Den västerländska konstmusikkulturen är unik på så sätt att improvisation har hamnat så mycket i bakgrunden att klassiskt skolade musiker inte längre förväntas kunna improvisera sedan mitten av 1800-talet. Men improvisationsförmå-

ga var en grundläggande förutsättning för musikerskapet i den västerländska konstmusiken fram till 1700-talet, oavsett instrument, men gradvis började framträdande konventioner och kompositionskultur att sätta notbilden över all annan musikerskapande. Som en följd av detta är det inte längre självklart att en klassiskt skolad musiker nödvändigtvis kan improvisera. Dock har improvisationsförmågan behållit sin position bland folkmusiker och senare bland jazz- och rockmusiker samt även i organisternas verktygslåda.

Flera skäl kan hittas för bevarandet av organisternas improvisationsförmåga; orgeln är ett instrument som kan jämföras med en orkester och gör det möjligt för en enda spelare att genom improvisation producera flerskiktad musik på ett sätt som skulle vara omöjligt för en stor orkester. Orgeln är inte heller ett standardiserat instrument; dess klang och tekniska spelegenskaper varierar avsevärt från ett instrument till ett annat, vilket ofta kräver att organisten tolkar notbilden olika beroende på instrumentet. Dessutom kräver liturgisk praxis under mässan ofta flexibilitet i musikens varaktighet, såsom under utdelandet av nattvarden, som kan variera i längd beroende på antalet deltagare. I sådana fall behöver en skicklig organist kunna stilistiskt förlänga eller förkorta nattvarens musik efter behov utan att vara bunden till förskriften musik.

Orgelimprovisation har utvecklats över tid längs samma stilvägar som annan konst- och kyrkomusikkultur. De bästa organisterna från renässansen och barockperioden behärskade den tidens rådande polyfona kompositionsstil så väl, både teoretiskt och motoriskt, att de kunde improvisera verk som lät nästan som om de medvetet var komponerade i samma stil. Under den franska romantiska perioden utvecklades många ytterligare klangfärger för orgeln, tillsammans med det väsentliga tillägget av svällverket, som gjorde det möjligt för organisten att producera crescendo och diminuendo. Med fragmenteringen av konventionerna inom den västerländska konstmusikkulturen kan improvisation enligt moderna standarder omfatta alla möjliga stilar och hämta inspiration från både konstmusik och jazz, folkmusik eller musikaliska kulturer utanför den västerländska världen.

I kvällens konsert kopplas improvisationerna till de musikaliska teman och texter från medeltida Birgittinska sånger och hämtar influenser från modaliteten som finns närvaran-

de i medeltida musik, bland andra element. Improvisationens glädje ligger i att dess innehåll inte alltid kan förutsägas. Både spelarens känslotillstånd och de ibland omedvetna rörelserna av fingrarna leder ofta till nästa idé, från vilken stycket finner sin nästa vändning.

Till slut hör vi två välkända sånger från slutet av 1300-talet komponerade till Birgittas ära. Rosa rorans är ur Birgittas begravningsmessa av Linköpingbiskopen Nicolaus Hermannis.

Gaude Birgitta är ur Birger Gregersons messa till Birgittas minne. Sångerna sjungs varje år vid festligheterna i Vadstena. Mera information om birgittasång hittas på webbsidan: www.birgittasang.fi.

Sofia Lindroos och William Häggblom

Birgitta Birgersdotter was born into a noble family in Uppland in Sweden in 1303 and died in Rome on 23 July 1373. At Vadstena Abbey, which was designed by her, festivities to celebrate the Saint's heavenly birthday take place on 23 July every year. Birgitta became one of the most influential women of her time in all of Europe. Her parents were members of one of the foremost families of lawspeakers in Sweden, with ties to royalty and senior churchmen. When Birgitta was in her forties, she began to have visions with increasing frequency. The liturgy was based on Birgitta's visions (Sermo angelicus, the Angel's Discourse). The twenty-one lessons were read at Matins early in the morning, three at a time through the seven days of the week. Cantus sororum forms a systematic presentation of the entire story of Redemption from the perspective of the Virgin Mary. The week begins with contemplation of Mary before her birth, in relation to the world not yet created and to the Trinity, the angels and the prophets and patriarchs of the Old Testament. From Wednesday onwards, we follow Mary as she is compared to the breaking dawn and the star that will give birth to the Sun, Christ. The rest of the week is dedicated to the passion of Christ and the compassion of Mary, and then the Resurrection of Christ and the Assumption of Mary. Together with Petrus of Skänninge, Birgitta created the liturgy for the nuns, Cantus sororum (Sisters' chant), in the 1350s.

“Hail Mary, full of grace, the Lord is with thee” are the famous words of the angel Gabriel greeting Holy Mary to conceive Christ. In the Birgittine weekly cycle the theme of the fifth day (Thursday) is “The birth of Christ” and the short invitational is the first song of that day. Psalms play a major role in the Office. The purpose of an antiphon is, among other things, to illustrate the liturgical theme of the day. The antiphons in this concert are considered to be Birgittine. According to Servatius, Maria, Maria is most likely to be referred to as Petrus of Skänninge’s handwriting. The Swedish translation to the hymn *O luce choruscas*, is made by a well-known Swedish researcher of literature and religious history, Tryggve Lundén (1917-92). The Great Responsory *O Maria, dignissimum vehiculum*, is sung after the second lesson of the first day (Sunday). Holy Mary is compared to Noah’s ark as the perfect domicile for God. Through her the Light came into the world and her part in the process of Redemption cannot be exaggerated. The antiphon *Lumen verum* surrounds Simeon’s Song of Thanks (Luke 2:29-32) which he expressed after having seen the baby Jesus in the temple and recognized him as Messiah.

Organ music and improvisation have been closely connected since before the Common Era. From the 1000s to the 1600s, organs became more common in European cathedrals, gaining a significant role in liturgy. Organs were often used alternately with the choir or to support vocal lines, with organists’ interludes often improvised. In Western art music, improvisation declined from the mid-1800s but remained in folk, jazz, and rock music, as well as among organists.

Several reasons account for this: the organ is comparable to an orchestra, allowing a single player to produce multi-layered music through improvisation in a way that would be impossible for a large orchestra. Organs are not standardized instruments; their sound and technical playing characteristics vary significantly from one instrument to another. This variability often requires organists to interpret the written score differently depending on the instrument. Additionally, liturgical practices require flexibility in music duration, such as during the distribution of communion, which can vary in length depending on the number of participants. A skilled organist needs to be able to extend or shorten the music as needed, without being tied to pre-written compositions.

In tonight's concert, the improvisations are connected to the musical themes and texts of medieval Birgittine chants and draw influences from the modality present in medieval music, among other elements. The fun of improvisation lies in the fact that its content cannot always be predicted. Both the performer's emotional states and the occasionally unconscious movements of the fingers often lead to the next idea, from which the piece finds its next turn.

The end of the concert presents two songs from the end of 1300s composed to honor Birgitta. Rosa rorans can be found in the funeral mass of Birgitta by the bishop of Linköping Nicolaus Hermannis. Gaude Birgitta is an antiphon from the service in memory of Birgitta by Birger Gregerson. The songs are sung at the annual celebrations of Birgitta's heavenly birthday in Vadstena.

For more information kindly see www.birgittasang.fi.

*By Sofia Lindroos and William Häggblom
Includes translation by Jaakko Mäntyjärvi*

SOFIA LINDROOS valmistui musiikin maisteriksi ja viulunsoiton opettajaksi Sibelius

-Akatemiasta ja suoritti myös lauludiplomin. Sofia tapasi gregorianiikan Rikssvenska Olaus Petri seurakunnassa. Hän on osallistunut Hilkka-Liisa Vuoren birgittalaulun kursseille. Hän on luonut yhdessä gregorianiikan asiantuntija Valter Maasalon kanssa birgittalaulua käsittelevän kotisivun www.birgittasang.fi sekä julkaissut albumin Cantus Vallis Gratiae. Sofia toimii myös kuoronjohtajana ja Suzuki viulunsoiton opettajana Musikinstitutet Kungsvägenissä.

SOFIA LINDROOS utbildade sig till musikmagister och violinärare vid Sibelius-Akademien och avlade även en magistersexamen i klassisk sång. Hon mötte gregorianiken i Rikssvenska Olaus Petri församlingen och deltog i birgittasångkur-

ser för Hilkka-Liisa Vuori. Tillsammans med Valter Maasalo har hon skapat hemsidan www.birgittasang.fi och gett ut albumet *Cantus Vallis Gratiae*. Sofia fungerar även som Suzuki violinlärare vid Musikinstitutet Kungsvägen och som kördirigent.

SOFIA LINDROOS graduated with a master's degree in music from the Sibelius Academy and also became a violin teacher. She also completed a master's degree in classical singing. Sofia encountered Gregorian chant at Rikssvenska Olaus Petri parish in Helsinki and participated in Hilkka-Liisa Vuori's Birgitta singing courses. Together with Valter Maasalo, an expert in Gregorian chant, she has created the website www.birgittasang.fi and published the album *Cantus Vallis Gratiae*. Sofia works as a choir director and as Suzuki violin teacher at Musikinstitutet Kungsvägen in Espoo.

WILLIAM HÄGGBLUM (1993) on turkulaislähtöinen urkuri, pianisti, laulaja ja kirkkomuusikko. Hänen musiikillista kehitystään muovasivat alkuun pop/jazz-piano-opinnot Turun seudun musiikkiopistolla. Puolalanmäen musiikkilukion kuorotoiminta ja koulun kautta saadut urkutunnit saivat nuoren jazz-muusikon kiinnostumaan taidemusiikista ja suuntaamaan Taideliopiston Sibelius-Akatemian kirkkomusiikkilinjalle. Häggblom

valmistuu kesällä 2024 maisteriksi Sibelius-akatemialta. Opinnotensa ohella William keikkailee Etelä-Suomen alueella monipuolisesti sekä kanttorina että urkurina, kosketinsoittajana ja laulajana niin taidemusiikin kuin kevyenkin musiikin parissa. Urkurina Häggblom erikoistuu urkuimprovisointiin, jossa hän yhdistelee taidemusiikin ja kevyen musiikin elementtejä keskenään ja pyrkii tuomaan oman äänensä monisatavuotiseen urkuimprovisointiperinteeseen. Tällä hetkellä aktiivisena projektina toimii keskiaikainen lauluyhtye Munx Gregoriana, joka yhdistelee keskiaikaista laulumusiikkia Häggblomin tekemiin sovituksiin 2000-luvun pelimusiikkikappaleista. Kesästä asti Häggblom on toiminut kanttorin viransijaisena Espoon Tuomiokirkkoseurakunnassa erinäisten laulu- ja soittokeikkojen

kuva | photo: Tuomas Tenkanen

lisäksi.

WILLIAM HÄGGBLOM (1993) är en organist, pianist, sångare och kyrkomusiker med rötterna i Åbo. Hans musikaliska utveckling formades initialt av pop/jazz-pianostudier vid Åbonejdens musikinstitut. Körverksamheten vid Puolalanmäen musikgymnasium och orgellektionerna som han fick genom skolan fick den unge jazzmusikern att intressera sig för konstmusik och söka sig till kyrkomusiklinjen vid Sibelius-Akademien vid Konstuniversitetet. Häggbloom tar sin masterexamen vid Sibelius-Akademien sommaren 2024.

Vid sidan av sina studier uppträder William mångsidigt i södra Finland som både kantor och organist, samt som keyboardist och sångare inom både konstmusik och lättare musikgenrer. Som organist specialiserar sig Häggbloom på orgelimprovisation, där han kombinerar element från konstmusik och lättare musik för att föra in sin egen röst i den månghundraåriga traditionen av orgelimprovisation.

För närvarande är han aktiv i den medeltida vokalsembeln Munx Gregoriana, som kombinerar medeltida vokalmusik med Häggblooms arrangemang av 2000-talets spelmusikstycken. Sedan sommaren har Häggbloom tjänstgjort som vikarierande kantor i Esbo domkyrkoförsamling, förutom olika sång- och speluppdrag.

WILLIAM HÄGGBLOM (1993) is an organist, pianist, singer, and church musician originally from Turku. His musical development was initially shaped by pop/jazz piano studies at the Turku Regional Music Institute. The choir activities at Puolalanmäki Music High School and organ lessons obtained through the school sparked the young jazz musician's interest in art music, leading him to pursue church music studies at the Sibelius Academy of the University of the Arts. Häggbloom will graduate with a master's degree from the Sibelius Academy in the summer of 2024.

Alongside his studies, William performs extensively in Southern Finland as both a cantor and an organist, as well as a keyboardist and singer in both art music and lighter music genres. As an organist, Häggbloom specializes in organ improvisation, combining elements of art music and lighter music to bring his own voice to the centuries-old tradition of organ improvisation.

Currently, he is actively involved in the medieval vocal ensemble Munx Gregoriana, which combines medieval vocal music with Häggblom's arrangements of 21st-century game music pieces. Since the summer, Häggblom has been serving as a temporary cantor at Espoo Cathedral Parish, in addition to various singing and playing gigs.

ANNA MARIA BÖCKERMAN ja **DAG-ULRIK ALMQVIST** toimivat molemmat Helsingin Johanneksen seurakunnan kirkkomuusikkoina vuodesta 2009.

ANNA MARIA BÖCKERMAN och **DAG-ULRIK ALMQVIST** är vardera kyrkomusiker i Johannes församling sedan år 2009.

ANNA MARIA BÖCKERMAN and **DAG-ULRIK ALMQVIST** serve both as church musicians at the St. John's Parish in Helsinki since 2009.

Ole tervehditty, Maria, sinä armon saanut! Herra kanssasi!	Ave Maria gratia plena, Dominus tecum.	Hell dig, Maria, full av nåd. Herren är med dig .	Hail Mary, full of grace. The Lord is with thee.
--	--	--	--

Ave maris stella

Terve meren tähti, lempeä Jumalan Äiti, sekä aina Neitsyt, varma taivaan portti.	Ave maris stella, Dei Mater alma, atque semper Virgo, felix caeli porta.	Hell dig, havets stjärna, du Guds milda moder och beständigt jungfru, port till himmelriket!	Hail, star of the sea, Nurturing Mother of God, And ever Virgin Happy gate of Heaven
---	---	---	---

Sinä, joka sait tervehdyksen Gabrielin suusta, anna meille rauha ja muuta Eevan nimi.	Sumens illud ave Gabriélis ore, funda nos in pace, mutans Hevae nomen.	Du av ängelns läppar hälsades med Ave. Giv oss friden åter, vänd på namnet Eva!	Receiving that "Ave" (hail) From the mouth of Gabriel, Establish us in peace, Transforming the name of "Eva"
--	---	--	---

Päästä maailma kahleista, tuo sokeille valo, poista meistä paha, rukoile meille kaikkea hyvää.	Solve vincla reis, profer lumen caecis, mala nostra pelle, bona cuncta posce.	Lossa våra bojor, och lys upp vår blindhet! Håll det onda borta och allt gott beskär oss!	Loosen the chains of the guilty, Send forth light to the blind, Our evil do thou dispel, Entreat (for us) all good things.
---	--	--	---

Ainutlaatuinen neitsyt, suloisin kaikista, tee meistä lempeitä ja nöyriä synneistä vapauttamalla.	Virgo singuláris, inter omnis mitis, nos, culpis solútos, mites fac et castos.	Jungfru utan like, mildast ibland alla, rentvä oss från synden, gör oss milda, kyska!	O unique Virgin, Meek above all others, Make us, set free from (our) sins, Meek and chaste.
--	---	--	--

Anna puhdas elämä, valmista turvallinen matka, jotta näkisimme Jeesuksen ja iloitsisimme aina.	Vitam praesta puram, iter para tutum, ut, vidéntes Iesum, semper collaetémur.	Lär oss leva ärbart, gör vår livsväg säker, att till sist i glädje vi få skåda Jesus.	Bestow a pure life, Prepare a safe way: That seeing Jesus, We may ever rejoice.
---	--	--	--

Kiitos ja kunnia olkoon Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen, Pyhän kolminaisuuden. Aamen.	Sit laus Deo Patri, summo Christo decus, Spíritui Sancto, tribus honor unus. Amen.	Ära ske Gud Fader, lov ske Kristus, Herren, och den Helge Ande, ett lov åt de trenne. (Tryggve Lundén)	Praise be to God the Father, To the Most High Christ (be) glory, To the Holy Spirit (Be) honour, to the Three equally. Amen.
---	--	--	--

O Maria, dignissimum vehiculum

R. O Maria, dignissimum vehiculum,
per quod Rex gloriae languentes pauperes
visitare dignatus est.
Per te quoque pretiosi lapides
de valle nostra in montem Domini
ad reparationem coelestis Ierusalem
iugiter deferuntur.
V. Infer igitur cordibus nostris
eius veram dilectionem,
qui per te ad nos venit.

(Tryggve Lundén)
R. O Maria, du allra värdigaste bärstol,
i vilken härlighetens Konung värdigats
besöka oss fattiga och sjuka,
genom dig frambäras beständigt dyrbara stenar
från vår dal till Herrens berg
för att bygga det
himmelska Jerusalem.
V. Ingjut i våra hjärtan en uppriktigt kärlek
till honom, som värdigats komma
till oss genom dig.

(https://en.wikipedia.org/wiki/Ave_maris_stella)

Sis tu æterne

Sis tu, aeternae Deus aeternaliter
benedictus pro tuae Matris
aeterna gloria,
quam ineffabili laude
glorificant coetus Angelici,
quam tremiscunt inferorum cunei,
cuius ope salvari speramus
nos peccatores miseri,
hinc laus honor et gloria tibi
benigne conditor
resonet in saecula.

O I vilket härligt ljus (O quam luce choruscas)

O, du som underbart strålar i ljuset,
hell dig, du Davids konungsliga ättling,
Jungfru Maria, som tronar i höjden,
högt ovan alla de himmelska andar!

Du med jungfrulig ära blev moder.
Bröstat åt änglarnas Herre du räckte.
Du i din kyska kved honom burit.
Så kunde Kristus födas i köttet.

Honom, som hela skapelsen dyrkar,
honom, för vilken vi fromt böja knäna,
honom vi bedja, att han på din förbön
ljuset oss skänker och mörkret förjagar.

Detta, o ljusets Fader, förläna,
enfödde Son, och du, Helge Ande,
Gud trefaldig i himmelens rike,
du som regerar i evighet. Amen.
(Swedish translation Tryggve Lundén)

Maria, Maria

Maria, Maria, totius sanctitatis
tu principalis gemma,
nos tibi humiliter da servire,
et ab hostis antiqui mille
millenis fraudibus conserva,
Maria.

(Tryggve Lundén)

Må du, evige Gud,
vara evigt välsignad för din moders
outsägliga ära,
hon, vilken änglaskarorna
förhårliga med outsägligt lov,
hon för vilken underjordens horder bäva,
hon genom vars hjälp
vi arma syndare hoppas bliva frälsta.
Lov, heder och ära må fördenskull ägnas dig,
milde Skapare,
i all evighet.

O how you sparkle with glorious light,
Royal offspring of the Davidic stock,
O Virgin mary, dwelling on high
Over all the citizens of heaven.

You, a mother with virginal honour,
being chaste made ready in your holy bosom
the court of your heart for heaven's Lord;
thence was born Christ, God in the flesh:

He Whom all the world adores with veneration,
to Whom now every knee is rightly bent;
with your help we implore from Him the joys of light,
with all darkness dispelled.

Grant this, O Father of all light, t
through Your own Son, in the Holy Spirit,
Who lives with You in the shining heavens,
ruling and governing all the ages. Amen.
(Copyright of translation belongs to St. Cecilia's
Abbey, UK Used with permission)

Maria, Maria, du all helighets
ojämförliga smycke,
unna oss att ödmjukt tjäna dig!
Bevara oss, Maria, från den gamle
fiendens tusen sinom tusen svek!
(Tryggve Lundén)

Lumen verum	(Tryggve Lundén)
Lumen verum quod nobis	Det sanna ljus, som du har
protulisti	förlänat oss,
o stella clarissima,	o allra klaraste stjärna,
nos ubique circumfulgeat	må överallt kringstråla oss
eliminando	och
tenebras mortis a nostris	fördriva dödens mörker från
sensibus.	våra hjärtan.

Nunc dimittis

Herra, nyt sinä annat palveli-
jasi rauhassa lähteä,
niin kuin olet luvannut.
Minun silmäni ovat nähneet
sinun pelastuksesi,
jonka olet kaikille kansoille
valmistanut:
valon, joka koittaa pakana-
kansoille,
kirkkauden, joka loistaa kan-
sallesi Israelille.
(Luuk. 2: 29–32)

(Suom. Teivas Oksala)
Sinä hyvyttä pisaroiva ruusu,
kirkkautta vihmova tähti,
Birgitta, armon ruukku,
pisaroi taivaan rakkautta,
vihmo elämän puhtautta
kurjuuden laaksossa.

Nunc dimittis

Nunc dimittis servum tuum,
Domine, secundum verbum
tuum in pace:
Quia viderunt oculi mei salu-
tare tuum
Quod parasti ante faciem
omnium populorum:
Lumen ad revelationem
gentium, et gloriam plebis
tuae Israel.
(Luuk. 2: 29–32)

Rosa rorans bonitatem

Rosa rorans bonitatem,
Stella stillans claritatem
Birgitta vas gratiae,
Rora caeli pietatem
Stella vite puritatem
In vallem miserie.

Gaude Birgitta

Gaude Birgitta,	Gläd dig, Birgitta,
canticum tibi debetur gloriae	hyllningssång höves dig.
Deduc in refrigerium	För oss från jämmerdalen
De lacu nos miseriae.	till vederkvickelsen.
Ora pro nobis,	Bed för oss,
Beata Mater Birgitta	heliga moder Birgitta,
Sponsa Christi praedilecta	Kristi högt älskade brud,
Ut in caelestem patriam	att han själv måtte vara vår
Sit ipse nobis via recta.	raka väg till det himmelska
	fäderneslandet.

Nunc dimittis

Herre, nu låter du din tjänare
gå hem,
i frid, som du har lovat.
Ty mina ögon har skådat
frälsningen
som du har berett åt alla
folk,
ett ljus med uppenbarelse
att hedningarna
och härlighet åt ditt folk Is-
rael.
(Luk. 2: 29–32)

Nunc dimittis

Lord, now lettest thou thy
servant depart in peace,
according to thy word, for
mine eyes have seen thy sal-
vation,
which thou hast prepared
before the face of all people
to be a light to lighten the
Gentiles,
and to be the glory of thy
people Israel.
(Luke 2: 29-32)

(transl. by Sofia Lindroos)
Rose emitting goodness
Star shedding clarity
Bridget, vessel of grace!
The rose of heaven's piety
drop the sanctity of life
into the valley of misery.

In pace Patris æterni

(Tryggve Lundén)

R. In pace Patris æterni dormiit et requievit.

R. I den evige Faderns frid insomnar han och

R. In the eternal Father's peace he falls asleep

V. Qui nascens clauso Vírginis utero prodiit,

vilat han.

and rests.

triumphans in mortis clausuris detineri non
valuit.

V. Han som vid sin födelse framgick ur Jung-
fruns stängda moderliv,

V. He who at his birth appeared from the clo-
sed womb of the Virgin,

V. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.

han triumferade och kunde icke kvarhållas i
dödens fjättrar.

he triumphed and could not be held in the
chains of death.

V. Åra vare Fadern och Sonen och den Helige
Ande.

V. Glory be to the Father and to the Son and
to the Holy Spirit.

*Tryggve Lundéns översättningar är an-
vända med tillstånd.*

SEURAAVAT KONSERTIT

Nästa konserter | Next concerts

SU | SÖ 4.8.2024 KL. 19

Tuomiokirkko | Domkyrkan

SUN. AUGUST 4TH AT 7 P.M.

The Cathedral

Hans Fagius

urut | orgel | organ

MA | MÅ 5.8.2024 KL. 19

Kallion kirkko | Berghälls kyrka

MON. AUGUST 5TH AT 7 P.M.

Kallio Church

Anna-Maria Lehtoaho

urut | orgel | organ

TI 6.8.2024 KL. 17

Johanneksen kirkko |
Johanneskyrkan

TUE. AUGUST 6TH AT 5 P.M.

St. John's Church

Five O'Clock Organ

Santeri Siimes

urut | orgel | organ

KE | ON 7.8.2024 KL. 19

Suomenlinnan kirkko |
Sveaborgs kyrka

WED. AUGUST 7TH AT 7 P.M.

Suomenlinna Church

Julia Tamminen

urut | orgel | organ

*“Bordet är
dukat!
Välkommen!”*

HELSINKI ORGAN SUMMER HELSINGFORS ORGELSOMMAR ОПАТНОЕ ЛЕТО В ХЕЛЬСИНКИ WWW.URK
HELSINKI ORGAN SUMMER HELSINGFORS ORGELSOMMAR ОПАТНОЕ Л
HELSINKI ORGAN SUMMER HELSINGFORS ORGELSOMMAR ОПАТНОЕ Л

INFO

Helsingfors Orgelsommar är en årligen återkommande internationell festival, som arrangeras under tiden juni-augusti med tyngdpunkt på orgelmusik. Över 100 konserter av olika slag erbjuds. Festivalen arrangeras av Helsingfors kyrkliga samfällighet i samarbete med Tuomiokirkkoseurakunta (den finska domkyrkoförsamlingen), Kalion seurakunta (Berghälls församling) och den svenskspråkiga Johannes församling.

urkukesa.fi

